

I. és II. Apafi Mihály erdélyi fejedelmek naplója az 1632—1694. évekről.

(Harmadik közlemény.)

1675

Julius. 9. Indultam Fejérvárról ebédre Henningfalvára, estvére Balásfalvára. 15. Balásfalváról indultam ebédre Elekesre, estvére Péterfalvára. 16. Radnothra. 30. Indultam Radnothról ebéd után hálni Kapusra. 31. Szent Péterre, a Teleki uram házához. Azon nap volt Apafi Miklós öcsémnek¹ kézfogása az ő kegyelme leányával.

Augustus. 1. Ebédre Kapusra, estvére Radnothra. A váradi pasa embere jött hozzám az nap. 9. Indultam Radnothról ebédre Fintaházára, hálni Vásárhely. 10. Petelyébe, hálni Görgénybe. 13. Hálni mentem Régenben. 14. Vécse a Kemény Simon teste temetésére, onnét ebédre Felfalúba, hálni Petelyében. 15. Sáromberke, hálni Radnothra.

September. 6. Indultam Radnothról ebédre Keménytelkére, estvére Méhesre. 7. Katonában. 13. Katonából estvére Czegébe. 14. Fűzesre, estvére Szamosujvárra. Diebus 22—23—24—25—26—27. Volt nagy bajskodásunk a magyarországi hadakkal és főrendekkel.

October. 1. Indultam Ujvárról ebéd után Fűzesre. 2. Ebédre Devecserre, estvére Katonában. 4. Ebédre Méhesre, estvére Keménytelkére. 5. Radnothra. 15. Radnothról ebédre Péterlakára, hálni Elekesre. 16. Balásfalvára. 17. Henningfalvára, estvére Fejérvárra. 30. Jött a váradi pasa követe hozzám. 31. Mentem Vinczre szüretre.

November. 4. Mentem ebédre Alkenyérre, estvére a ferdőbe. 8. Jöttem ebédre Benzenczére, estvére Vinczre. 9. Fejérvárra. 28. Állott bé a gyűlés.

December. 19. Lőtt vége. 22. Jött Murtin szultán embere. Ez az esztendő teljességgel esős időkkel tölt el. Oly esős idő lett, hogy száz nap esett; tiz nap egymásután jó idő nem volt.

¹ A fejedelem testvérének, Apafi István szolnokmegyei alispánnak volt a fia.

Anno 1676.

Ur Isten segélj minket.

Januarius. 3. Indultam Fejérvárról ebédre Kosládra, estvére Balásfalvára. 9. Indultam Balásfalváról ebédre Hosszúaszóra, hálni Mikeszászára. 10. Ebédre Nagy-Ekemezőre, hálni Medgyesre. 11. Paratélyra, hálni Ebesfalvára. 23. Jött a lengyel király követe hozzám, Giska, a portával való békesség végett. Ugyanazon nap a budai vezér követe. 25. Havasalföldi vajda követe.

Februarius. 3. Mentem Ebesfalváról Segesvárra terminusra. 6. Jött hozzám a fővezér embere. 8. A váradi pasáé. 19. Szeredán Ali bék jött hozzám derék dolgokkal Budáról fővezér parancsolatjából. Ugyanazon nap a jenei pasa embere. 25. A fővezér embere végbéli dolgokkal jött hozzám. 26. Segesvárról indultam ebédre Apoldra, hálni Nedhusra. 27. Ebédre Szászhalomban, hálni Nagy-Sinkre. 28. Ebédre Szombatfalvára, estvére Fogarasban.

Martius. 17. Jött hozzám Pater Josa nevű követe Strasoldo kassai német generálisnak, mely követ hír nélkül ment el ismét. 25. Jött hozzám a moldvai vajda követe.

Aprilis. 11. Jött hozzám Mehemetsa Murza nevű tatárnak fia, a kinél én raboskodtam Krímben. 16. A lengyel király követe Karavoski.

Majus. 5. Indultam Fogarasbúl ebédre Szombatfalvára, hálni Kerezre. 6. Porumbákra. 11. Hálni Kastaholezra. 12. Szebenbe. 14. Hálni Keresztény-Szigetére. 15. Ebédre Apoldra, hálni Kutfalvára. 16. Ebédre Szász-Sebesbe, hálni Fejérvárra. Ez nap jött a budai vezér embere hozzám.

Junius. 2. Mentem Vinczre. 6. Jöttem vissza Fejérvárra. 23. Mentem ebédre Miháczfalvára, estvére Balásfalvára. 30. Balásfalváról Elekesre, hálni Péterlakára.

Julius. 1. Radnothra. 8. Volt gyűlésünk az urakkal sok dolgokról.

Augustusban nem volt semmi notabilis dolog.

September. 6. Jött a moldvai vajda követe. 7. A havasalföldi vajdáé. 8. Indultam Radnothról ebédre Szakálban, hálni Méhesre. 9. Szent-Péterre az Apafi Miklós lakodalmára. 11. Szent-Péterről ebédre mentem Gerebenesre, hálni Iklandra. 12. Radnothra. 15. Péterfalváról ebédre, hálni Elekesre. 16. Balásfalvára. 17. Miháczfalvára ebédre, estvére Fejérvárra. 20. Volt a váradi pasa embere nálam. Diebus 24—25—26—27—28—29. Volt gyűlésünk a magyarországi állapotokról a magyarországi rendekkel és az erdélyi státusokkal.¹

¹ Többek közt ekkor dől el Beldi Pál és Bethlen Miklós ügye is, kiket 1676. ápr. 23-án Apafi elfogatott, de haláluk megakadályozta a fejedelemségre való visszahívást.

October. 13. Kedden virradólag adta Isten Apafi Mihály fiamat Fejérvárott három fertálykor négy órára, ki is 18. Octobris a bokályos audientia házban kereszteltetett meg Toféus Mihály által. 25—26—27—28—29. Volt ismét consultationk a magyarországi dolgokról.

November. 21. Állott bé az ország gyűlése.¹

December. 9. Jött a tatár khám követe hozzám. 21. Végeződött el a gyűlés.

Anno 1677.

Ur Isten légy velünk ez uj esztendőben.

Januarius. 4. Indultam Fejérvárról ebédre Csügedre, estvére Bervére. 5. Besenyőbe, hálni Balásfalvára. 6. Hosszúaszóra, hálni Mikeszászára. 7. Kis-Ekemezőre, hálni Medgyesre. 8. Paratélyra, hálni Ebesfalvára. 26. Ebéd után indulván, mentem Almakerékre hálni. 27. Jakabfalvára, estvére Lesesre. 28. Morgondára, hálni Nagy-Sinkre. 29. Kálborra, estvére Fogarasban.

Februariusban feljegyzésre semmi nem volt.

Martius. 11. Volt nálam a tatár khám követe, ki Bécsben a némethez ment volt. 24. Volt az urakkal gyűlésünk. 28. Jött a franczia király követének két embere hozzám a magyarok dolga végett Lengyelországból.

Aprilis. 27. Indultam Fogarasból ebédre Szombatfalvára, estvére Kerczre. Látszott az nap reggel üstökös-esillag. 28. Porumbákra.

Majus. 7. Indultam ebéd után hálni Kastaholczra. 8. Szebenbe. 10. Hálni Keresztény-Szigetére. 11. Ebédre Szilistére, hálni Apoldra. 12. Konezára, estvére Kutfalvára. 13. Lámkerék, hálni Fejérvárra. 14. Jött a havasalföldi vajda követe. 24. Vinczre mentem. 26. Vissza mentem Fejérvárra. 30. Jöttek a végbéli törökök a vaskapui határ végett. 31. Volt gyűlésünk a rossz pénz végett.

Junius. 3. Végződött el a gyűlés. 9. Mentem Vinczre. 10. Ebédre Alkenyérre s hálni a feredőbe. 17. Ebédre Benzenczére, hálni Vinczre. 18. Fejérvárra. 24. Mentem ebédre Miháczfalvára, hálni Balásfalvára. 28. Ebédre Elekesre, hálni Péterlakára. 29. Érkeztem Radnothra.

Julius. 1. Volt háromszor gyűlés a magyarországi dolgok felől.

Augustus. 17. Indultam meg Radnothrúl Görgény felé. Ebéd felé érkeztem Nyárádtőre, hálni Vásárhelyre, hová érkezvén a budai vezér követe, ugyanott szemben is lettem véle. 18. Vásárhelyrül megindultunk, ebédre mentünk Körtvélyfájára, hálni Görgényben.

¹ E gyűlésre szóló meghívó levelet lásd Tört. Lapok. Szerk. K. Papp Miklós. I. évf. 1875. 384. l.

September. 2. Indultunk vissza Ratnoth felé Görgényből, ebédre szállottunk meg Sárpatakán, hálni Vásárhelyre. 3. Vásárhelyről ebédre Nyárádtőre, hálni Radnothra. 12. Érkezett a váradi pasa követe. 9. Szombaton virradólag betegedett a szegény leányom.

October. 11. Hétfőn Isten ő felsége igaz ítéletiből szegény édes leánykámnak, Apafi Szuszánnának szomorú és véletlen halálával megszorította. 15. Indultunk meg Radnotról, ebédre szállottunk meg Szakálban, hálni Méhesre. 16. Ebédre érkezünk Katonában. 19. Katonából megindultunk ebédre Czegébe, hálni Füzesbe. 20. Érkezünk bé ebédre Szamosujvárra.

November. 30. Megindultunk Szamosujvárból ebéd után, hálni mentünk Nagy-Devecszerben.

December. 1. Ebédre érkezünk Katonában. 6. Katonából megindulván ebédre szállottunk meg Pusztá-Kamaráson, hálni Méhesre. 7. Ebédre Keménytelkére, hálni Radnothra. 8. Ebédre Kocsárdra, hálni Gálfalvára. 9. Ebédre Bogácsra, hálni Körösre. 10. Ebédre Almásra, hálni Ebesfalvára.

És így az egész esztendő sok bajoskodással és Isten látogatásának szomorú érzésével tölünk eltölt.

Anno 1678.

Uram légy velünk ez új esztendőben.

Januarius. A mint az elmúlt esztendő sok búsulásokkal és szomorú változásokkal eltölt s végeződött, úgy ez jelen való is sok istentelen embereknek álnok, alattomban való mérges practicájoknak forralásával és continuálódásával kezdődött, melyeknek főbb is okai Béli Pál, Csáki László, Paskó Kristóf és több ezekhez hasonló hazájok veszedelmének siettetésére született rossz egynehány emberek voltak, kik is Paskó Kristófit a portára béküldvén, a nyomorúlt hazára török birót hozának, mint farkast a bárányok közé, melyből is ha a szegény hazának még jövődőben is valami veszedelme, vagy szabadságának s régi megrögzött törvényének megrontása (melyet Isten szent nevéért távoztasson) következik, mi sem Isten, se emberek előtt nem okoztathatunk, s ne is okoztassunk, hanem azok, a kik mind hazájokhoz való kötelességeket, mind jó úrokhöz való hiteket, reversalissokat hitetlenül megszegvén, nyughatatlan elméjeknek istentelenségekkel hazájok veszedelmét siettetik, Kiknek mindazonáltal még'eddig mérges szándékoktól Isten bennünket kegyelmesen megoltalmazott, mint ő felségitől állítatott magistratust s elhisszük ennekutánna is mind bennünket kegyelmesen megoltalmaz, mind a szegény hazát, fáradságos és költséges munkánkat fogantossá tévén, utolsó romlásától és veszedelmétől megmenti, melyet cselekedjék is ő felsége szent fiának érdeméért és az maga dicsősé-

géeért, amen. Mihi vero adhaerere deo bonum est et ponere in domino fiducia meam. Megértvén azért ezen istentelen embereknek álnok practicájokat, a dolgot hogy jobban kormányozhassuk.

10. *Januarii*. Indultunk meg ebéd után Fogaras felé, hálni Almakerékre. 11. Ebédre mentünk Szászhalomban, estve későn Fogarasban. 21. Paskó Kristóf jött ki a portárul a fővezér agájával, kit küldöttek volt bé a portára az én és híveim váltságára olyan szín alatt, hogy ha megnyerhetik a fővezértől, választhassanak magoknak fejedelmet itt szabadosan, mely rettenetes árúztatásban voltak részesek ennek ez hazának minden úri és főrendei haton vagy heten kívül.

Februarius. 18. Lett volt ország gyűlése Fogarasban, a hol választattunk négy beesületes fő és úri renden lévő embereket a portára az elszaladott és pártot ütött urak után, úgy mint Béli, Csáki és többi ellen, Bethlen Farkas és Mikes Kelemen uramékat.¹

Martius. 4. Lett vége a gyűlésnek. 14. Jött a moldvai vajda követe hozzám, ki megjelenette, hogy a havasalföldi Duca vajda a Béliéék árúztatásában társ volt. 21. Jött a portárul egy aga élés adásért a esászártáborára, ki muszka ellen készült. 29. Mentem hálni a Sárkányba. 30. Kománára.

Aprilis. 4. Ebéd után mentem hálni Sárkányba. 5. Fogarasba. 18. Volt gyűlésünk az élés adásnak vége felett. 22. Pénteken amaz kárhozatra született pártolkodó Béli, Csáki embereket s a többit ítélte meg az Isten esudálatosképen az ő irgalmasságából a esászárt és fővezér által örökös rabságra, kik mentenek volt bé azért, hogy fejedelemséget vadászszanak Béliéinek, de azt ugyanott magok róla levonván, választották volt ama bolond Zólyomit, igérvén tizszáz-ezer tallérokat s három várát Erdélynek, mely dolog végben is ment volna, ha az menynek földnek istene az ő irgalmasságából meg nem gátolta volna, kiért áldassék Istennek szent neve mind-örökké.²

Ezt pedig a rettenetes pártolkodást szerzették Erdélyben hat vagy hét esztendőig, melyet csinált az ausztriai ház.

Majus. 5. Maii. Indultam ki Fogarasból, vaesorára menvén Szombatfalvára ebéd után. 6. Ebédre mentem Árpásra, vaesorára, hálni Porumbákra. 16. Indultam meg Porumbákról ebédre Kastaholezra, hálni Keresztény-Szigetére. 17. Ebédre Szerdahelyre, hálni Kutfalvára. 18. Szász-Sebesbe, ebédre s hálni Fejérvárra.

Junius. 3. Állott bé az ország gyűlése a felől a pénz felől, melyet igérték volt a portán amaz istentelen embereknek dolgoknak

¹ A másik kettő Szilvássy Bálint és Enyedi Gál. V. ő. Cserci i. m. 109 l.

² Béliéinek nagy összeg pénzért felajánlta a török a fejedelemséget, de nem fogadta el. Ezért börtönbe került s ott is halt meg. Közel Galatához van eltemetve. V. ő. Cserci. 112. l.

végképen való lecsendesítéséért, úgy mint a magunk és ország részéről tölt százezer és harmincezer tallérokban. 10. Lett vége a gyűlésnek s akkor jött hozzám az új tatár khám követe látogatás kedvéért Krímből.

Julius. 12. Julii. Mentem Vinczre. 16. Jöttem vissza ide Fejérvárra.

Augustus. 6. Augusti usque ultimum ejus diem hagymáz betegségben voltam.

September. 5. Mentem Vinczre. Duodecima. Jöttem vissza. 23. Mentem Lámkerékre ebédre, hálni Kutfalvára. 24. Ebédre jöttem Dályára, hálni vissza Fejérvárra.

October. 3. Állott bé a gyűlés, mely gyűlésben a rebellionak szerzői az országtól megszententiáztatván rabságra vitettenek.¹ 22. Jött a császár khám követe hozzám, ki a Cseherim várának megvételének hírért hozta.

November. 4. Végződött a gyűlés. 8. Ebédre mentem Miháczfalvára, hálni Balásfalvára. 24. Vissza ebédre ismét Miháczfalvára, hálni Fejérvárra.

December. 13. Sorban vajda követe jött hozzám, kit maga küldött látogatásomra Drinápolyból.

Ez az esztendő telék el tőlem rettenetes szomorúsággal s bajoskodással, életem kockáztatásával, a sok istentelen árulók miatt rettenetes döghalállal. És noha tűzön-vízen Isten általvűn bennünket, mindazonáltal ő felsége házunkkal együtt megtarta, kiért áldassék ő szent felségének szent neve most és örökké.

Anno 1679.

Ur Isten légy velünk ez új esztendőben.

Januarius. 3. Indultam Fejérvárról ebédre Koslárdrá, vacsorára Balásfalvára. 4. Ebédre mentem Hosszúaszóra, hálni Holdvilágra. 5. Ebédre Kapusra, hálni Nagy-Ekemezőre. 6. Ebédre Paratély, hálni Ebesfalvára. 10. Jött a tatár khám követe hozzám, ki ment Bécsben. 14. Volt a váradi pasa követe nállam. 30. Indultam ebéd után Ebesfalváról, mentem hálni Almakerékre. 31. Ebédre Jakabfalvára, hálni Lesesre.

Februarius. 1. Ebédre Morgondára, hálni Nagy-Sinkre. 2. Ebéd Szombatfalvára, hálni Fogarasban. 14. Jött meg Naláezi uram a portáról egy kapuesi pasával, ki egy kaftánt hozott.

Martiusban semmi feljegyzésre méltó dolog nem volt.

¹ Kapi György s Lázár István Déva várába vitettek, s ott is haltak meg Daniel István és Haller János később kiszabadultak. Bethlen János elfogatása előtt kevéssel meghalt. V. ö. Cserei, 114. l.

Aprilis. 5. Ebéd után mentem Sárkányban hálni. 6. Ebédre Kománára. 11. Sárkányba vissza. 12. Ebédre Fogarasba. 27. Indultam ebéd után Fogarasból hálni Szombatfalvára. 28. Ebédre Árpásra, vacsorára Porumbákra.

Majus. 8. Indultam Porumbákról ebédre Veresmartra, hálni Roscsúrre. 9. Ebédre Apoldra, hálni Kutfalvára. 10. Ebédre Szász-Sebesbe, hálni haza Fejérvárra. 13. Jött a tömösvári pasa követe hozzám. 19. Moldvai Duca vajda küldött egy szerszámos lovat maga emberétől. 29. Állott bé a gyűlés.¹

Junius. 17. Küldött a havasalföldi Sorbán vajda egy lovat maga követétől. 21. Lett vége a gyűlésnek. 24. Mentem Vinczre. Az nap jött hozzám egy aga a portáról a magyarországi dolgok felől. 26. Ebédre mentem Alkenyérre, hálni a feredőbe.

Julius. 3. Mentem Bábolnára Naléczi uramhoz s ott is háltam. 4. Ebédre Kemendre, onnét hálni Dévára. 10. Ebéd után indulván Déváról, mentem hálni Szászvárosra. 11. Ebédre Romoszra, hálni Vinczre. 12. Ebédre ide haza Fejérvárra.

Augustus. 10. Indultam Fejérvárról ebédre Miháczfalvára, hálni Balásfalvára. 14. Balásfalváról ebédre Elekesre, hálni Péterlakára. 15. Radnothra. 31. Jött a tatár khám követe hozzám.

September. 21. Radnothról indultam ebédre Bonyhára, hálni Kundra. 22. Ebesfalvára. 26. Jött hozzám a portáról egy tökéletlen, rossz Mehemet aga a töröknek a somlyai katonáktól való levágattatások végett. 29. Ebesfalváról indultam ebédre Váraljára, hálni Besönyőre. 30. Radnotra.

October. 1—2—3. Volt gyűlésünk Radnothon. 13. Indultam Radnothról ebédre Péterlakára, hálni Elekesre. 14. Balásfalvára. 16. Ebédre Koslárdra, vacsorára Fejérvárra. 30. Vinczre a szüretre mentem.

November. 3. Jöttem vissza Vinczről.

December. 3. Jött hozzám havasalföldi vajda követe, János deák. 16. Az egri pasa követe a magyarországi hadak végett.

Anno 1680.

Januarius. 2. Indultam meg Fejérvárról ebédre Bervére, hálni Balásfalvára. 3. Ebéd után hálni Hosszúaszóra. 4. Ebédre Mike-szászára, hálni Mikeszászáról Nagy-Ekemezőre. 5. Ebédre Paratélyra, hálni Ebesfalvára. 6. Jött hozzám az havasalföldi vajda követe, a ki leánya lakodalmában hivatott. 12. Indultam Ebesfalváról Segesvárra gyűlésre. 17. Vissza Ebesfalvára. 23—24. Jött az havasalföldi vajda követe, kit lakodalomban hivatunk volt.

Februarius. 8. Indultam Ebesfalváról, hálni mentem Alma-

¹ Szilágyi Sándor e gyűlés kezdetét is 2 nappal előbbre teszi. I. m. 338. 1.

kerékre. 6. Ebédre Jakabfalvára, hálni Lesesre. 7. Ebédre Morgendára, hálni Nagy-Sinkre. 8. Ebédre Kálborra, hálni Fogarasba.

Martius. 20. Jött hozzám azon Cselebi Amhet aga, a ki a levágott törökök végett jött, melyért fizettünk 60 ezer tallért, melynek lecsendesítésében esztendő tölt. 27. Jött hozzám a Karasbéknek a fia, kivel rab voltam Tatárországban. 28. Mentem hálni Sárkányban. 29. Ebédre Kománára.

Aprilis. 8. Kománáról mentem hálni Sárkányba. 9. Fogarasba. 30. Indultam Fogarasból ebédre Szombatfalvára, hálni Kereczre.

Majus. 1. Ebédre Porumbákra. 13. Indultam Porumbákról ebédre Kastaholezra, hálni Keresztény-Szigetere. 14. Ebédre Szilistére, hálni Apoldra. 15. Kutfalvára. 16. Fejérvárra. 21. Kezdődött a gyűlés.¹ 22. Jött egy kapuces pasa a kaftánnyal.

Junius. 4. Adta Isten éjjel egy s két óra közt kedden Gergely nevű fiamat. 20. A lengyel király követe jött hozzám a Rákóczi György adósságát sollicitálni. 21. Lett vége a gyűlésnek.

Julius. 16. Jöttek a váradi pasa követei a végbéli dolgoknak eligazítására. 23. Mentem hálni Vinezre. 24. Ebédre Balamérra, hálni a feredőbe. 28. A feredőből ebédre Benzenezére, hálni Alkenyérre. 31. Vinezre.

Augustus. 1. Fejérvárra. 6. Indultam meg Fejérvárról ebédre Miháczfalvára, hálni Balásfalvára. 8. Ebéd után hálni mentünk Sitvére. 9. Ebédre Küküllővárra, hálni Dombóra. 10. Ebédre Dégre, hálni Radnothra. 12—13—14—15—16. Volt consultationk az urakkal a magyarországi dolgok felől.

September. 5. Indultam Radnothról ebédre Besönyőbe, hálni Bonyhára. 6. Ebédre Kundra, hálni Ebesfalvára. 16. Ebesfalváról indultam ebédre Váraljára, hálni Héderfájára. 17. Ebédre Besönyőbe, hálni Radnothra. 24. Indultam meg Radnothról Fejérvár felé, ebédre mentem Dombóra, hálni Küküllővárra. 25. Ebédre Sitvére, hálni Balásfalvára. 26. Onnét ebédre Miháczfalvára, hálni Fejérvárra.

October. 7. Délután mentem Alvinezre. 11. Jöttem vissza Fejérvárra. 26. Jött meg Vajda László postamester a római eszászártól Linczből.

November. 12. Állott bé az ország gyűlése.

December. 4. Oszlott el az ország gyűlése. 5. Indult Vajda László a portára. 26. Erdélyben s Magyarországon nagy égi esudák láttattak. 30. Jött a portáról ide Fejérvárra hozzám egy török követ.

¹ E gyűlésen felolvasott országos számadásokat közli K. Papp Miklós, Tört. Lapok, II. évf. 1876. 951—53, 964—66, 980—83, 999—1001, 1014—16, 1029—1031 és 1044—46 ll.

Anno 1681.

Januarius. 2. Indultam Fejérvárról ebédre Miháczfalvára, hálni Balásfalvára. 6. Balásfalváról ebédre Hosszúaszóra, hálni Holdvilágra. 7. Ebédre Asszonyfalvára, hálni Nagy-Ekemezőre. 8. Ebédre Paratélyra, hálni Ebesfalvára. 13. Ebéden volt nálam a török kapuesi pasa. 29. Indulván Ebesfalváról, hálni jöttem Alma-kerékre. 30. Ebédre mentem Jakabfalvára, hálni Szent-Ágotára. 31. Ebédre mentem Olezinára, hálni Ujegyházra.

Februarius. 1. Ebédre mentem Holeczmánra, hálni Porumbákra. 18. Indultam Porumbákról ebéd után, hálni mentem Ucsára. 19. Ebédre mentem Vistre, hálni Szombatfalvára. 21. Ebédre Kis-Sinkre, hálni Nagy-Sinkre.

Martius. 4. Jött hozzám ide Nagy-Sinkre a váradi pasa követe. 14. Ebédre Sárosra, hálni Felmérre. 15. Ebédre Szásztyúkosra, hálni Kománára. 25. Hálni Sárkányban. 29. Ebédre Fogarasban.

Aprilis. Ebben az hónapban semmi jegyzésre méltó dolgok nem voltak. 30. Jött a portáról tudósítás a magyarországi dolgok felől.

Majus. 2. Indultam ki Fogarasból, ebédre mentem Szombatfalvára, hálni Kereczre. 3. Ebédre Porumbákra. 11. Jött hozzám ide Porumbákra a kapuesi pasa, a magyarok segítségéről való utolsó választ a ki hozta. 12. Porumbákról indultam ki, ebédre mentem Kastaholezra, hálni Hamostorfra. 13. Mentem Keresztény-Szigetire, hálni Szilistére. 14. Ebédre Szeredahelyre, hálni Kutfalvára. 16. Kutfalváról ebédre mentem Szász-Sebesbe, hálni Fejérvárra.

Junius. 5. Mentem délután Alvinczre. 7. Jöttem vissza Fejérvárra. 8. Jött hozzám a váradi pasa követe. 10. Állott bé az ország gyűlése. 13. Istennek megköszönhetetlen böles rendeléséből nagyobbik Apafi Mihály névű fiam az országtól választatott erdélyi fejedelemségre,¹ kiért áldassék az ő dicsőséges szent neve mindörökké.² 20. Bomlott el az ország gyűlése. 22. Jött hozzám a váradi pasa követe.

Julius. 1. Indultam ki Fejérvárról, ebédre mentem Henningfalvára, hálni Balásfalvára. 2. Jött hozzám a budai vezér követe. 3. Ebédre Elekesre, hálni Péterlakára. 4. Ebédre bé Radnothra. 9. Itt Radnothon állott bé a gyűlés. 21. Jött hozzám a váradi pasa követe. 29. Jött hozzám a szultán, a ki lovat hozott. 30. Ebédre mentem Szakálba, hálni Méhesre. 31. Ebédre mentem Báldra, hálni Katonába. Jött hozzám a váradi pasának azon embere, ki Radnohra jött volt.

¹ Tehát nem jun. 10-én, mint Jakab Elek mondja „Az utolsó Apafi“ című tanulmányában. Lásd Magyar Történelmi Tár XXI. köt. 5. l.

² Mint Nemes János mondja jegyzőkönyvében (153. l.) „egy szívvel-
lélekkel. Senki nekünk nem proponálta, annál inkább nem imponálta, hanem Isten kegyelméből magunk securitását látván benne, magunktól cselekedtük“. Látszik ebből, hogy e választás nem volt kényszerítő az apa részéről.